

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**R. P. Valerii Reginaldi Bvrgvndi Seqvani E Societ: Iesv,
Praxis Fori Poenitentialis**

Ad Directionem Confessarii, In Vsv Sacri sui muneris ...

Regnault, Valère <1543-1623>

Mogvntiæ, 1617

Cap. 15. De peccato simoniæ, prout committitur in re spirituali effectiue,

---

[urn:nbn:de:hbz:466:1-78477](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-78477)

monia. Aduerte vero obiter, ideo censeri simoniam committi, si ad hoc detur vel promittatur aliquid examinatio- ri, ut aliquem approbet; quod per examinationem, & approbationem, tanquam ministerium iurisdictionis Episcopalis del. gatur, facultas quaedam, dispositioque acquiritur ad ordines recipiendos. Item constare quidem Notarium cui constitutum est salarium publicum pro officio exercendo, non posse quidquam exigere pro literis dimissoriis, aut testimonialibus, nec pro sigillo, nec alia quacumque de causa, pro accessorio ad collationem ordinis, ex cap. De simonia, & Concil. Trident. loco cit.

Queritur vero, vtrum idem Notarius possit aliquid accipere, quando nullum habet stipendium sibi constitutum ab Episcopo. Communior autem sententia est ex Angelo Simonia 3. num. 22. & Syluestro in citato dicto quinto, quod ille tunc possit aliquid exigere pro labore & expensis chartae & ceræ, factis in literis dimissoriis, vel testimonialibus. De quo concilium Trid. in cit. cap. 1. statuit pro singulis eiusmodi literis, decimam partem aurei accipi posse, neque ex talibus Notarij commodis, quidquam directe vel indirecte ratione collationis ordinum, posse provenire Episcopo: non obstantibus quibuscumque; taxis, consuetudinibus etiam immemorabilibus, aut quorumcumque locorum statutis contrariis: quæ omnia cessant ac interdicuntur.

Ceterum post susceptos iam ordines vltro oblatum, & absque vlla antecedente pactione donatum, recipi potest sine simonia: ex glossa penult. ad cap. 1. De simonia & Sylu. in sine citate questionis 8. & Nauarr. in Enchir. cap. 23. num. 101. vers. 11. Pro quo facit cap. Sicut Episcopum, 1. quæst. 2. Sed meminit oportet nunquam censeri donatum liberaliter, non item in pretium, quod immediate datur pro ordinatione: siue ante siue post eam detur: & siue Episcopus fuerit alioqui gratis collaturus ordinem, siue non: & siue accipiens sit ipse Episcopus collator, siue alius: & siue dans sit is qui ordinatur, siue alius ex Sylu. in verb. Simonia quæst. 6. Quatamen in re ignorantia probabilis, vt & in alius, excusatur a peccato, & a pœna illud sequente: adeo ut is non suspendatur ab ordine, pro cuius ordinatione data est pecunia ipso inficis; vel ipso conficis quidem, sed contradicente: nisi postea certior redditur de facto, ratificet illud. De quo Nauarr. in Enchir. cap. 25. num. 68. sub finem: pro eo que faciunt ante habitatum. 178. Nonnulla dubia possunt hic adhuc moueri: quibus satisfacere oportet paucis.

Solutio aliquot dubiorum.

PRIMUM EST, An simonia committatur dando pecuniam Episcopo non ordinatæ aliquem. Ad quod ex Sylu. quidem in cit. quæst. 8. dicto 5. simpliciter respondendum est affirmatiue: argumento cap. Nemo, De simonia. Sed iuxta ea quæ Suarez in eod. memorato lib. 4. cap. 22. late disputat de omissione actuum spiritualium, an ea possit esse materia simoniæ; videtur distinctione vtendum: ac dicendum si talis ommissio sit nuda negatio liberi vsus potestatis ordinandi: pro ea pretium accipere, non esse simoniam: quia illud pro quo accipitur, quodque sic venditur, est tantum libertas naturalis agendi vel non agendi: perinde ac si quis accipiat pretium vt non dicat Missam, quod est ei liberum. Sin autem ommissio annexa sit vsui potestatis spiritualis; adeo ut tantum in hac habeat estimationem, efficaciamque moralem, simonia est pro ea pretium accipere, quia tota ratio dandi sumitur ex eadem spirituali potestate, ipsaque est propter quam principaliter datur. Ceterum huius posterioris modi, ommissio esse deprehenditur ex effectis proportionatis potestati ordinandi quibus annexa est: quales effectus sunt: non admittere ordinandum ad examen consuetum, aut examinatum non permittere inscribi in catalogo ordinandorum, aut inscriptum repudiare, offerentem se cum cæteris ordinandis.

ALTERVM DVBIVM EST. An simonia sit, dare aliquid temporale ianitori vt ordinandum introducat ad Episcopum pro literis dimissoriis, vel ordine, vel alio spirituali perendo vel obtinendo. Ad quod respondetur,

cum Angelo in verbo Simonia 3. num. 25. Non esse simoniam, nisi ea intentione detur vt per intercessionem introducentis, res spiritualis obtineatur, aut introducens aliquid plus exigat ratione ordinis, alteriusve rei spiritualis obtinende, quam alioqui exigeret pro obsequio, quod exhibet.

TERTIUM DVBIVM EST, An simoniam committat qui dat alteri pecuniam, vt suis precibus intercedendo, procuret ei ordinem aut beneficium conferri. Ad quod Sotus lib. de iust. & iure quæst. 7. art. 3. sub n. ium, absolute quidem respondendo esse simoniam ex parte Prælati habentis intentionem gratis dandi, quamuis ad dandum inducatur precibus intercessoris, recipientis pecuniam. Sed cum Nauarr. in Enchir. cap. 23. num. 106. post plures alios, quorum ipse vid. meminit, vt detur distinctione respondendum. Nempe si is pro quo interceditur, det pecuniam intercessori pro obtinendo ordine, vel beneficio, tunc simoniam committi: quia emete intercessionem qua ordo vel beneficium obtinetur, est emere ipsum ordinem vel beneficium, qua ratione concedimus Soto, paria esse, dare pecuniam intercessori & collatori. Si vero det pecuniam intercessori, non quæ pro obtinendo ordine vel beneficio per intercessionem ipsius: sed pro labore industria & diligentia, qua tale negotium procurat, vel pro expensis, vel pro damno quod illi emergit aut lucrum quod illi cessat, tunc non esse simoniam quia sic non emittitur intercessio pro ordine vel beneficio obtinendo; sed emittitur vt resse ibid. ait Nauarr. aliquid ante dictorum quod intercessor non tenetur gratis prestare. In hocque distinguitur intercessor a collatore, quod collator pro suo etiam labore in conferendo ordine, vel beneficio, non possit licite pecuniam accipere: intercessor vero possit, dummodo tamen non accipiat plus quam meretur eius labor & industria, iuxta dicenda in fine sequentis capituli.

CAPVT XV.

De peccato simonia prout committitur in re spiritali effectiue.

S Y M M A R I V M.

- 205 Que comprehenduntur nomine rei spiritalis effectiue.
- 206 Quatenus simonia committatur in iis que sunt potestatis ordinis.
- 207 Quatenus officia minorum ordinum vendere simoniacum sit.
- 208 Quatenus sine simonia possit pro sepultura accipi pecunia.
- 209 Varietas actuum qui procedit ex Ecclesiastica iurisdictione.
- 210 Simoniacum est pecuniam dare pro actu communicandi Ecclesiasticam iurisdictionem.
- 212 Similitur pro actu exercendi eiusmodi iurisdictionem.
- 213 Quod pro crediti ammittalis actus versetur in temporali materia.
- 214 Non item si respectu illius temporale accipitur ex consuetudine laudabili: vt respectu visitationis que fit a Prælato.
- 215 Aut in penam, vt cum dispensatio datur in gradu in conjuguitatis: aut per modum compositionis, vt cum dispensatur in voto faciendi opus aliquo iurium.
- 215 Aut in intercessionem pro ut accipitur a concionatore.
- 217 Possit quis locum suum operari, ac stipendium accipere pro labore exercendi actus al quorum officiorum Ecclesiasticorum.
- 218 Quomodo accipiendum sit, quod in Romana curia quædam officia Ecclesiastica venduntur.
- 219 Quatenus liceat aut non liceat pecuniam dare pro introitu apud Papam aut alium Prælatum, pro iustitia vel gratia ab eis obinenda.
- 220 Quatenus liceat post obitum, temporale dare iis quorum introitu obitum est.

NOMINE rei spiritalis effectiue comprehenduntur primo illa, quæ ex gratia Dei, & virtutibus supernaturalibus proficiuntur; vt omnia opera meritoria, impetratoria, & satisfactoria: pro quibus vt talia sunt (cum procedant a diuina gratia, in ea-

GINAL
LIXIS
P.P.
IV

que nitatur utilitas & efficacia illorum) pretium accipere, simonia est quidem: non est tamen, dare alicui aliquid temporale ut ad eadem exercenda excitetur: quia tunc tantummodo datur spiritale pro spirituali: quando quidem proximum iudicare ad meritorie operandum, est quoque opus meritorium: nisi prudentis iudicio obster aliqua circumstantia mala.

De simonia ut committitur in iis que sunt potestatis ordinis.

SECTIO I.

206. **C**omprehenduntur secundo illa que procedunt ex potestate ordinis: ut dicere Missam, cantare Evangelium vel Epistolam solemniter, celebrare exequias defunctorum, & alia diuina officia: ut processiones que publice fieri solent, siue ad venerationem festorum, siue ad impetrandum à Deo auxilium in communibus necessitatibus, consecret Abbates, Virgines, & templa, benedicere nubentibus, aqua, pani, &c. Pro quibus non licet pacisci absolute, nec pretium accipere: ut nec pro collatione ordinum, ex quibus habent suum esse spirituale: pro sustentatione tamen ministrorum illa exercentium, licitum est aliquid dare & accipere secundum Ecclesie constitutionem vel consuetudinem. De quibus plura in particulari Syluester verbo *Simonia* quest. 9. atque Suarez *erudite in eod. lib. 4. cap. 15.*

Ad iudicandum autem de illis quando occurrent, sufficere possunt antedicta in cap. 11. quest. 2. & 3. inter ea obseruando; in tali iudicio distinguendum esse inter id quod exigitur, & id quod sponte offertur: ac inter id quod ex consuetudine offerendum est, & id quod ultra consuetudinem postulatur. Nam in cap. Ad Apostolicam De simonia; in hac re, pie consuetudines obseruari precipiuntur, & exactiones fieri prohibentur. Quamquam spiritualium ministri voluntarij, seu non habentes constitutum sibi publicum stipendium, permittuntur (consentanea scilicet doctrina D. Pauli in priore ad Corinth. cap. nono) petere aliquid in congruentem sustentationem: eo tamen modo, quo ab specie mali absteatur.

207. **O**fferit vero se dubitatio. An simonia sit emere, vel vendere officia minorum ordinum. De qua tenendum est: quando talia exerceri solent tantum per Clericos ad ea ordinatos: ut officium exorcizandi: aut per laicos quidem interdum, ex commissione Ecclesie: sed ad diuinorum officiorum partem spectat exercitium eorum (ut officium inseruendi sacerdoti celebranti, aut legendi lectiones in officio matutino) simoniam committi emptione & venditione eorum, tanquam spiritualium effectiue: utpote procedenti ab ordinibus ipsis, quorum potestate autoritateque interuentu predictae commissionis exercentur. Cum vero tanquam multum corporalia (qualia sunt claudendi Ecclesie fores, custodiendi sacras vestes, aspergendi aquam benedictam in domibus) solent per laicos exerceri, ac si non essent actus ordinis, non censentur simonia materia ex Syluestro in verbo *Simonia* quest. 8. in fine, & Rosella eodem verbo primo, §. 16. Id quod Suarez concedit in precedenti cap. 13. in fine.

208. **A**d quam differentiam illustrandam facit quod liceat pro sepultura pretium accipere, quoad ea que fieri possunt à laico: qualia sunt effodere sepulchrum, corpus defuncti ferre, humo tradere, & cooperire, pulsare campanas; non autem quoad ea que fiunt à solis Ecclesie ministris, qualia sunt dare facultatem sepeliendi in loco sacro, exequias celebrare officio Ecclesiastico: puta psalmodia & aliis suffragiis, consuetis in Ecclesia fieri pro defunctis: & processio que solet fieri à domo defuncti ad Ecclesiam. Pro quibus utpote spiritualibus ac solitis exerceri per solos clericos, pretium accipere, simoniam cum censendum est, iuxta cap. Abolenda; De sepulturis: & cap. Non satis, cap. Cum Ecclesia; & cap. Suam, De simonia: sicut nec pro benedictione nubentium, ex eod. cap. Suam. Non ideo tamen de simonia damnandi sunt qui obligationes tempore funeris recipiunt; quoniam ea fieri solent ex laudabili consuetudine pro sustentandis Ecclesie ministris.

Ratione cuius consuetudinis possent omitti, repeti auctoritate Iudicis, iuxta cap. Ad Apostolicam. De simonia. Nec valeret statutum ciuitatis factum in contrarium, ut habet Panor. ad citatum cap. Abolenda sub finem.

Quod idem dic de acceptione pannorum quibus mortui conteguntur, ubi est consuetudo ut in sum Clericorum cedant: ex D. Anton. 2. parte tit. 1. cap. 5. §. 22. & Sylu. in verbo *Simonia* qu. 11. Qui addunt de talium cautione, tanquam temporalium, Clericos cum hereditibus ante sepulturam pacisci posse absque simonia: non autem posse negare sepulturam, si talis cautio negetur: etsi officio Iudicis vti possint, iuxta citatum cap. Ad Apostolicam, ad obtinendum sibi ea ratione debitum, si negetur. Videndi sunt memorati authores. De simonia commissa accipiendo pretium pro sepultura in loco sacro dicitur in sequent. num. 226.

De simonia prout committitur in iis que sunt iurisdictionis Ecclesiasticae.

SECTIO II.

Comprehenduntur denique nomine rei effectiue spiritualis omnes illi actus qui procedunt à potestate iurisdictionis Ecclesie: sic inter se distincti, ut alij sint, quibus eiusmodi iurdictio confertur, & alij quibus administratur. Ac prioris generis rursus, alij sunt quibus confertur iurdictio ordinaria ad quorum exercitium requiritur autoritas Superioris, qua valeat conferre dignitatem cui coniuncta sit eiusmodi iurdictio: qualis autoritas est in Papa absolute, & interdum in Episcopo respectu suorum inferiorum. Alij vero sint, quibus confertur delegatio: ad quorum exercitium sufficit habere iurisdictionem ordinariam non impeditam. Posterioris generis autem: alij sunt quibus iurdictio predicta mandat executioni in eterna administratione Ecclesie, & alij ad eiusdem administrationis directionem pertineant, ut preceptorum se legum lationes in Ecclesiastico foro: alij vero ad executionem, ut actus iudiciorum Ecclesiasticorum, siue civilium siue criminalium, & ceterorum qui ad eosdem reducuntur.

Ac nonnulli talium dicuntur actus iurisdictionis voluntariae, quia coactio non interuenit in eis, sed gratia: huiusmodi sunt dispensationes, priuilegia, facultatum concessionem, legitimationes, &c. Alij vero dicuntur actus iurisdictionis contentiosae, eo quod spectent ad Ecclesiastica iudicia: de quorum strepitu nonnulli minus habent, & plus de animarum commodo; ut visitationes inferiorum per Praelatos; impositiones censurarum & eandem ablationes: Alij autem plus habent de illo & minus de hoc: ut actus omnino forenses litium civilium vel criminalium, personarum Ecclesiasticarum. His ita distinctis Suarez in eodem lib. 4. cap. 20. statuit sequentes propositiones de istiusmodi genere spiritualium effectiue.

Prima est, actus communicandi spiritalem iurisdictionem esse simoniae materiam. Hac patet, quia si illi vendantur, simul venditur spiritualis iurdictio: quae per eos communicatur: cui vendere actum per quem res traditur, nihil aliud sit quam vendere rem traditam: & vice versa, rem traditam vendere, nihil aliud, quam vendere ipsam traditionem. At talis iurdictio donum est Dei supernaturalis, prout ostendit supernaturalis finis ad quem ordinatur. Quare est sufficiens simonia materia. Ea que est communis sententia, pro qua faciunt cap. 1. 2. & 3. extra Ne Praelati vices suas. Et ex illa inferitur: nec aliquem Iudicem spiritalem, siue delegatum siue ordinarium: nec vicarium siue cathedralem, siue alterius Ecclesie, etiam ad nutum amouibilem, constitui posse pretio: siue ipsum deat ab eo qui officium, seu iurisdictionem suscipit, siue ab eo qui confert. Pro quo facit cap. Ad nostram, De simonia. Inferitur item non posse vendi ius eligendi ad dignitates, aut beneficia Ecclesiastica, aut confirmandi factam ad ea electionem: aut illa conferendi, quando quidem omne tale ius est spirituale, ipsumque communicare alicui, est spiritualis iurisdictionis.

Secunda propositio est, Actus quibus iurdictio voluntaria

luntaria exercetur, si in spiritali materia versentur, esse quoque materia in simonia: vt relaxationes iuramentorum & votorum, dispensationes in legibus Ecclesiasticis, irregularitate, impedimentis matrimonij, & sic de id genus aliis, vt de priuilegiis aliisque fauoribus & gratiis ac licentis in re spiritali concessis: quæ vel dispensationes quedam sunt, vel eas virtute continent, aut eandem cum illis rationem habent. Pro hac, *communiter recepta*, facit quod omnes tales actus sint supernaturalis iurisdictionis: pro cuius functionibus pretium accipere prohibuitur est generaliter in citato cap. Ad nostram & in seq. cap. Consultare. Qua generali prohibitione patet contineri imprimis memoratas dispensationes: cum & versentur in materia spiritali, & ordinentur ad finem spiritalem: salutem nimirum animarum. Accedit quod ex Concilio Trident. sess. 24. cap. 5. De reform. matrimonij, dispensationes in matrimonio dande sint gratis, item que in legibus Ecclesiasticis, ex seq. sess. 25. cap. 18. De reform.

Tertia propositio est, Actus Ecclesiasticæ iurisdictionis contentiosæ, esse adhuc materia simoniae. Huic assentientes authores Suarez adfert. Ea vero probaturum illa generalitate, quod tales actus spirituales, supernaturalis sint ratione sui principij: nimirum potestatis supernaturalis à Deo datæ ad gubernandam suam Ecclesiam: adeo ut tanquam Dei dona, sine simonia vendi & emi nequeant: tum ex speciali prohibitione que in iure canonico habetur de vno quoque, ne pretium pro eo accipiantur: vt de actu visitandi, in cap. 1. §. penultimo, & in cap. 2. De censibus, in 6. & in Conc. Trident. sess. 24. cap. 1. De reform. Deinde pro actu Ecclesiastici iudicij, in cap. Cum ab omni. De vita & honestate clericorum: quod & attingitur in cap. Vendentes, 1. quæst. 3. cum dicitur, Item in templo vendentes sunt: qui hoc quod iure competit quibusdam, ad præmium largiuntur: iustitiam enim vendere est, hanc pro præmij acceptione fetuare. Actemiam satis clare significatur per prohibitionem factam in cap. Ad nostram ante citato: cum dubium non sit, iudicia Ecclesiastica computari inter ministeria Ecclesiastica, de quibus est ibi mentio. Præterea pro actu ferendi censuram & pro actu absoluendi ab ea; in cap. Ad aures, De simonia: in quo fit quidem tantum mentio absolutiois: sed inde satis insinuat censura latio, qua ab eodem spiritali principio proveniens, est pariter spiritalis. Accedit quod vtraque sit de numero actuum Ecclesiastici iudicij.

Quarta propositio, Ad simoniam sufficit, actum pro quo pecunia datur, provenire ab Ecclesiastica potestate spiritali (secus sentiendum est de temporali, qualem habent in teris sui dominiij Papa, ac nonnulli Prælati) etiam si versentur in materia temporali & humana: cuius generis inter actus iurisdictionis voluntariæ censetur legitimitio: quatenus per eam tollitur inhabilitas que datur ad temporales honores, & commoda. Item licentia studendi humanioribus literis, aut philosophiæ, aut iuris prudentiæ, aut Theologiæ: item que licentia eandem disciplinas docendi. Nam studere & docere actus sunt naturales, proxime ordinati ad humanam commoditatem: quamvis de actu docendi Theologiam aliqua sit difficultas: quam late tractat Suarez cap. 18. vbi inter cætera bene monet nu. 9. quod licet Theologiæ doctrina sit supernaturalis: actiones tamen magistri illam docentis sunt naturales, quibus naturali modo cooperatur ad hoc, vt auditores discant: iuuando eos & illuminando ad discendum.

De concionandi actu alia est ratio, vt idem in seq. num. 22. & 23. pluribus citatis habet; quia concionator concionando fungitur quasi munere legati Christi ad populum in ordine ad huius æternam salutem: illo præcipiente Discipulis Marci ultimo, Euntes in mundum vniuersum prædicare Euangelium omni creaturæ. Qui crediderit & baptizatus fuerit, saluus erit. Vnde in posteriori ad Corinth. cap. 5. ait Apostolus: Legatione fungimur pro Christo. De catechista idem author subiungit in fine capituli, eundem sentiendum esse ac de concionatore, si christianam doctrinam doceat modo persuasivo, seu per modum concionis qua excitentur auditores ad tenendam firmam fidem eandem doctrinam, & ad operandum secundum eam.

Si doceatur tantum ad iuuandam & exercendam auditorum memoriam, idem existimandum est ac de magistro docente Theologiam. Inter actus vero iurisdictionis contentiosæ seu inuoluntariæ prædicti generis censentur illi, qui spectant ad causas mere civiles inter Clericos, de bonis temporalibus, vel de criminibus aut iniuriis. Ratio autem allatæ propositionis est quod vltus iurisdictionis spiritalis, sit de se spiritalis, non obstante quod versetur in materia temporali: cum hæc non eadem talem potestatem, nisi vt ordinata ad finem supernaturalem, cuius gratia potestas eiusmodi constituitur. Qua de re pluribus agere spectat ad Theologum scholasticum.

De modis quibus aliquid potest licite accipi pro spiritalibus effectibus.

SECTIO III.

PRO anteceditis quæ ratione sui principij sunt spiritalia aliquid temporale (non obstante doctrina iam tradita) accipi potest: vel ex consuetudine laudabili ad sustentationem ministri: quo modo Episcopus visitans suam Diocesim accipere potest illas quas vocant procurationes, tanquam stipendium sibi pro sustentatione debitum, ex D. Thoma 2. 2. quæst. 10. art. 1. ad 3. quod habetur, ex cap. Cum Apostolus, ex cap. Cum venerabilis, ex cap. Procurationes, De censibus & ex Concilio Trid. sess. 24. cap. 3. De reform. in quo visitatores sic prohibet tui cuiquam graues esse inutilibus sumptibus: aut pecuniam vel munus quodecumque qualitercumque offeratur, accipere; vt excipiantur victualia quæ sibi aut tuis frugaliter, moderate; pro temporis tantum necessitate, nec vltra ipsius ministranda. Cætera ibidem statuta de ipso visitandi actu, legenda sunt iis quibus tale munus incumbet.

Secundo, respectu eorumdem spiritalium, potest aliquid accipi in penam, quæ ab Ecclesiastica pro inobedientia, & contumacia (ne lex Ecclesiastica facile contemnatur) consuevit infligi, ex cap. Venerabilibus, De sententia excommunic. in 6. §. Deniq; Et ita sentit D. Thom. 2. 2. quæst. 10. art. 2. ad 3. Quæ tamen in re cauendum est, vt bene monet Sylu. verbo Simonia, quæst. 8. dicto 4. ne talis exactio cupiditati potius, quam correctioni adscribatur. Atque ex hoc capite Rebutus in præxi beneficiorum parte 3. in regula De dispensatione in gradibus prohibitis, glossa quinta, num. 13. excusat à simonia, quod solet fieri, cum duo qui propinqui sunt in tertio vel quarto gradu consanguinitatis, petunt dispensationem, vt matrimonio copulentur: ea sic conceditur vt iubeantur soluere certam pecuniæ summam. Nam que talis solutio imponitur in penam cuius timore fideles cohibentur à facili transgressione legis Ecclesiæ, qua eiusmodi copulatio prohibetur, ac etiam vt Summus Pontifex lenaretur à molestia, quæ quotidie exhiberetur ei per multitudinem assidue petentium talem dispensationem.

Tertio eorumdem spiritalium respectu, aliquid accipi potest per modum compositionis, prout fit quando Christiano, pro eo quod præstare debet ex voto vel ex alia obligatione, elemosyna alioquin imponitur in redemptionem. Sic ergo cum in votorum dispensatione, aliqua pecuniæ solutio iniungitur, id non fit in pretium, sed in elemosynam; in quam, vt in opus pium, commutatur votum, relaxando ipsum; non quidem per dispensationem nudam, sed per meritam cum commutatione.

Quarto, aliquid recipi potest in sustentationem talia ministrantis, cui nullum constitutum est aliud stipendium. In exemplum induci potest quod accipitur à concionatore. Munus enim concionandi exercetur potestate, & autoritate Ecclesiastica; quam authoritatem esse donum Christi supernaturale, patet per illud quod in priori ad Corinth. 12. vers. 28. & ad Ephes. 4. vers. 11. inter gratias à Christo gratis datas Ecclesiæ, ponatur autoritas docendi, per illa verba: Alios posuit Pastores & Doctores: vnde sequitur ipsum esse gratis exercendum, iuxta cit. cap. Vendentes: neq; pro eo pretium accipi posse sine simonia. Pro quo aliquot authores citat, additis rationibus Suarez in memorato cap. 18. à num. 22. Nihilominus concionator,

iuxta

GINAL
LAXIS
P. P.
V

iuxta cap. Cum voluntate §. Prædicatores, De sentent. excommunic. accipere potest necessaria ad sustentationem vitæ, immo & studiorum suorum, vt consuetudo habet, monetque Sotus in lib. 9. De iust. & iure quæst. sexta art. 2. ad 2. Vbi & addit, quando concio non est proflus necessaria, illum non contrahere simoniæ labem, si malit ibi prædicare verbum Dei, vbi melius sustentabitur; immo nec culpam committere, si ibi concionari renuat, vbi non sperat victum sibi suppeditandum esse. Sed in ea re & alias quotiescumque pro sustentatione minister spiritualium aliquid exigit, cauendum est populi scandalum, ne nomen Clericorum blasphemetur, tanquam auarorum ac reputantium spiritualia esse venia: prout bene monet Caiet. in verbo Simonia, regula 4. in fine.

217. Quinto, potest quis sine peccato locare suas operas, & stipendium accipere pro labore exercendi officia faciltæ, Iudicis, & doctoris, etiam in Theologia, & aliorum, quorum functiones principaliter sunt naturales; & ideo non censentur materia simoniæ, que admodum expresserunt Caiet. in verbo Simonia regula sexta, & Sylu. in eod. verbo qu. 14. dicto 3. quod probat per cap. Charitatem 12. quæst. 2. Prælati tamen nullo modo locare possunt, & multo minus vendere officia iurisdictionem ipsorum requirentia, vt ibid. addunt Caiet. & Syluester. iuxta titulum Ne Prælati committant vices suas, &c. quibus consentit Nauar. in Enchir. cap. 23. num. 111. ad 14. Et confirmatur per illud Concilij Trident. sess. 25. cap. 11. De reform. Non liceat etiam iurisdictiones Ecclesiasticas, seu facultates nominandi, aut deputandi vicarios in spiritualibus locare; nec conductoibus per se aut per alios exercere.

218. Si quis obiciat quod in curia Romana vendantur officia quædam habentia iurisdictionem vel administrationem Ecclesiasticam. Respondendum est, talia officia fructuosa esse, seu solita prouentus annuos reddere, ex multis variisque causis: nec pecuniam exigunt, vel solui in pretium pro ipsis officiis, sed pro illis annuis prouentibus, quos ipsa reddunt; qui cum sint temporales, nec Papa teneatur illos gratis concedere, non committit simoniæ accipiendo pro illis pretium, iuxta doctrinam Panormit. quam habet Angelus Simonia 2. §. 25. quamque sequitur Suarez in seq. cap. 20. nu. sexto. Sic nec committit alius Prælati, vel Curatus, cum locat alicui sacerdoti fructus Ecclesiæ suæ: simulq; animarum curam gratis & sine vilo pacto committit, ex Sylu. loco cit. Et ratio est, quia nec dat nec accipit pretium pro re spirituali.

219. Postremo, simonia est, dare temporale pro intercessione seu interuentu, quo quis apud Papam, aut alios Prælatos interuenit, vt largiatur dispensationem, aut aliud ex spiritualibus effectiue. Ratio est, quod ad simoniæ committendam pretium dando pro re spirituali, nihil interfit siue illud is accipiat qui confert spirituale, siue alius; siquidem tam hoc, quam illo modo pecunia donum Dei possidetur. Idem etiam patet ex 1. Extrauaganti communi De sentent. excommunicationis innouata à Gregorio XIII. per Bullam relata & copiose explicatam à Nauar. in comment. De datis, & promissis pro iustitia & gratia obtinendis.

Nihilominus tamen ea in re simonia non committitur, si quis intercessori, promissionem iure gratitudinis debitam faciat verbis, aut scriptis generalibus, nihil addendo quo promissio iure naturali debita, transeat in ciuilem. Exemplum est, si quis bona intentione dicat, Non ero tibi ingratus si pro me obtinueris dispensationem: vel ero tibi gratus: vel me habebis amicum; vel nunquam repænitentibus obsequij mihi exhibiti; vel loco, & tempore opportuno tibi gratias referam; vel me tuum in omnibus esse cognosces; vel fidelem, gratum, & amicum inuenies; vel de me ac de meis rebus, vt voles disponere poteris, & sic de cæteris; quibus homines in communi conuersatione vi solent implorantes alterius auxilium, sine animo aliter se obligandi, quam ex honestate præstita vrbantatis causa: quæ nullo iure prohibetur: immo est debita iure naturali. Hoc habetur ex Nauar. in cit. commen. notab. 11.

Ex quo in præced. 10. adde: excusationem quoque esse saltim à mortali (de quo antea in præcedenti num. 166.) cum

id quod in tali re promittitur, datur vel accipitur modicum est: quia in omni materia paruitas excusat à peccato mortali. Adde etiam ex sequent. notab. 32. à num. 51. non esse simoniæ si intercessori aliquid detur ob aliam causam, quam ob dispensationem, vel aliam eiusmodi gratiam obtinendam; vt cum datur & accipitur ob meram liberalitatem, vel beneuolentiam, vel vt debitum iure stipendij, aut aliquid alio iure siue scripto, siue non scripto; quo mediatores, sollicitatores, & quicumq; alij intercessores possunt aliquid accipere pro suo labore, industria, diligentia, impensis, vel damno eis emergenti aut lucro cessante perinde ac possunt Notarij, & Aduocati.

Vnde quamuis cubicularij, secretarij, alique familiares Papæ vel alterius Principis, aut Prælati, nihil debeant accipere pro mediocri opera, quam ex officio tenentur possere in recipiendis iis qui pro obtinenda gratia ad illos veniunt, quia pretium acciperent pro eo quod debent gratis dare: tamen si in ea re maiorem operam & diligentiam adhibeant quam ipsorum officium exigit: nempe in benignè, & humaniter excipiendo ipsos venientes ad obtinendam gratiam: in præbendo eis aditum facilitatem, frequentiores, opportuniorem: in deferendis supplicibus libellis citius & opportunis, in monendo eos quid facere, & quomodo se gerere debeant: in reuocando Principi in memoriam negotium, ac rogando sapius, aliter ut agendo, quo citius & melius totum expediat. Pro tali maiori opera & diligentia, possunt aliquid accipere: sicut & pro damnis, si quæ fecerint intercedendo: nempe quod ea de causa (quia scilicet Princeps inde satisfactum eis putat) perdant obligationes aliquas antidotales: id est, quibus ex honestate remuneranda erant à Principe aliqua beneficia, vel amittant eas spes quibus à Principe aliquid expectant ob opinionem bonam de eis conceptam; vel ob beneuolentiam qua Princeps ipsos profequitur: vel ob præstita obsequia: dummodo tamen non detur, & accipiat plus quam mereantur prædicta.

Si quæras, An vt ante sic post obtinendam gratiam aliquid dare intercessori sit simonia. Respondetur distinguendo. Nam si datur ex pacto, vel promissione præcedente; vel si datur tanquam pretium, quod soluitur pro gratia obtenta, est simonia. Si vero absque vilo pacto & promissione præcedente datur, non est de se simonia: cum non videatur dari in pretium, sed tantum ratione gratitudinis, amicitie vel liberalitatis.

CAPVT XVI.

De peccato simoniæ prout committitur in re annexa spirituali antecedenter, seu antecedendo spiritualitatem.

SVMMARIVM.

- 221 Non committitur simonia vendendo sacra vasa & alia temporalia qua sunt consecrata aut benedicta dummodo nihil accipiat ratione consecrationis aut benedictionis.
- 222 Ratio qua talis venditio fieri potest licite.
- 223 Eam doctrinam proced. re, etiam quoad ea que nequeunt perdere acceptam benedictionem.
- 224 Oleum cuius est vsus in administratione Sacramentorum vendi non potest sine simonia.
- 225 Esti absque simoniaribus antecedentibus spirituales vendi possunt, non licet tamen de eis negociari.
- 226 Quatenus licitum sit aut non sit pro sepultura pretium accipere.

EX quarta regula tradita in præcedenti cap. 11. quæst. 2. habetur, quod ad hanc rem pertinet, vasa sacra & vestes cætera que omnia quæ sunt benedicta, vel consecrata, vt candelæ, Rosaria, Agnus Dei, vt vocant, alique eiusmodi: si ratione benedictionis aut consecrationis, quæ esse quoddam supernaturalium acquirunt (per supernaturalem scilicet potestatem ordinata ad supernaturalem finem) maiore pretio vendantur, quam sine ea venderentur, si-

moniam